

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 53/2006 vp

Hallituksen esitys laiksi kunnallisen eläkelain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 17 päivänä lokakuuta 2006 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi kunnallisen eläkelain muuttamisesta (HE 186/2006 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Heli Backman, sisäasiainministeriö
- apulaisosastopäällikkö, hallitusneuvos Tuulikki Haikarainen, sosiaali- ja terveysministeriö
- toimitusjohtaja Markku Kauppinen, Kuntien eläkevakuutus

- kansainvälisten asioiden johtaja Heikki Telakivi, Suomen Kuntaliitto
- apulaisneuvottelupäällikkö Elina Vartiainen-Hynönen, Kunnallinen työmarkkinalaitos
- neuvottelujohtaja Marja Lounasmaa, Julkisen ja yksityisalojen toimihenkilöliitto Jyty
- lakimies Matti Koskinen, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry
- neuvottelujohtaja Jukka Kauppala, Tekniikan ja Peruspalvelujen Neuvottelujärjestö KTN ry
- lakimies Riikka Laakso, Toimihenkilöiden Neuvottelujärjestö TNJ ry
- lakimies Tuomas Hyytinen, Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut

- Julkisan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kunnallista eläkelakia. Lakiin lisättäisiin säännökset uudesta kuntien eläkeneuvottelukunnasta. Neuvottelukunta toimisi valmistelu-, neuvottelu- ja lausunnonantoelimenä kunnalliseen eläketurvaan liittyvän lainsäädännön kehittämistä koskeissa kysymyksissä. Se toimisi sisäasiainministeriön yhteydessä, ja siinä olisi jäseniä myös kunnallisista pääsopijajärjestöistä ja kunnallisesta eläkelaitoksesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi myös säännöksiä kunnallisen eläkelaitoksen valtuus-

kunnan kokoonpanosta sekä eläkelaitoksen hallituksen jäsenten nimittämisestä, hallituksen kokoonpanosta ja toimikaudesta. Lisäksi ehdotetaan luovuttavaksi kunnallisen eläkelaitoksen ohjesäännöstä ja tästä syystä otettaviksi lakiin säännökset valtuuskunnan ja hallituksen tehtävistä sekä eräistä muista nykyisin ohjesäännöissä säännellyistä asioista. Säännökset eläkelaitoksen eläkeasiamiestä ja varhaiseläkelautakunnasta jätettäisiin pois laista.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä toukokuuta 2007. Eläkelaitoksen valtuuskun-

nan ja hallituksen kokoonpanoa sovellettaisiin vasta vuoden 2009 alusta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Kunnallista eläketurvaa koskevat säännökset nostettiin lain tasolle 1.8.2003 alkaen, jolloin päätösvalta eläketurvan sisällöstä siirtyi Kunnalliselta eläkelaitokselta eduskunnalle ja kunnallisen eläkelainsäädännön valmisteluvastuu siirtyi sisäasiainministeriölle.

Kunnallisen eläkelain käsittelyn yhteydessä sosiaali- ja terveysvaliokunta katsoi, että norminantovallan siirtyminen pois Kunnalliselta eläkelaitokselta muutti laitoksen roolia ja asemaa siten, että se rinnastuu yksityisen työeläkejärjestelmän eläkelaitoksiin. Valiokunta totesi, että laitoksen hallinnon uudistamista koskevat säännökset tulee mahdollisimman pikaisesti valmistella erikseen, koska hallintosäännökset eivät vastaa eläkelaitoksen muuttuvaa roolia. Valiokunta piti perusteltuna, että yksityisen ja julkisen eläkejärjestelmän välisten erojen pienentyessä poistetaan myös niitä eroja, jotka yksityissektorin ja kuntasektorin välillä on neuvottelu- ja sopimusjärjestelyissä, joita noudattaen muutoksia eläkesäännöksiin valmistellaan (StVM 56/2002 vp).

Pääministeri Vanhasen hallitusohjelman mukaan kunnallisen ja yksityisen eläkejärjestelmän välisten erojen pienentymisen vuoksi selvitetään ja arvioidaan nykyisen järjestelmän toimivuutta jäsenyhteisöjen sekä kuntien palkansaa- jia edustavien järjestöjen kannalta ja tehdään selvityksen pohjalta tarvittavat muutokset. Hallituksen esitys perustuu hallitusohjelman mukaisesti tehtyyn selvitykseen.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää hallituksen esitystä kannatettavana ja puoltaa sen hyväksymistä muuttamattomana. Neuvottelujärjestelmä selkeytyy olennaisesti, kun eläkelain 141 §:ään esitetään lisättäväksi säännökset

uudesta kuntien eläkeneuvottelukunnasta, jonka tehtävistä ja kokoonpanosta säädetään laissa. Neuvottelukunta toimii kunnallisen eläketurvan kehittämisessä valmistelu-, neuvottelu- ja lausuntoelimenä. Tämä mahdollistaa lakisääteisesti kolmikantaiset neuvottelut eläketurvaan liittyvän lainsäädännön valmistelussa samantapaisesti kuin yksityisellä sektorilla.

Eläkelaitoksen hallituksen kokoonpano laajennettaisiin laissa yhdeksään jäseneseen, joista kaksi jäsentä ja heidän varajäsenensä valtuuskunta nimeäisi kunnallisten pääsopijajärjestöjen ehdotuksesta. Hallituksessa ei aiemmin ole lakiperusteisesti ollut palkansaajajärjestöjen edustusta. Vaikka edustus jää vähäisemmäksi kuin yksityisen sektorin eläkevakuutusyhtiöissä, merkitsee uudistus selkeää parannusta nykytilanteeseen.

Esityksen mukaan varhaiseläkelautakunta lakkautetaan ja sen tilalle on tarkoitus perustaa kunnallisen työelämän kehittämistä sekä kuntoutus- ja työkyvyttömyyseläkeasioita käsittelevä työryhmä, jota koskevat määräykset olisivat Kunnallisen eläkelaitoksen johtosäännössä. Valiokunnan käsityksen mukaan kuntasektorilla on Valtiokonttoria ja yksityisen sektorin eläkelaitoksia vastaavasti tarvetta toimielimeen, joka seuraa eläkelaitoksen ratkaisukäytäntöjä työkyvyttömyys- ja kuntoutusasioissa ja ottaa tarvittaessa kantaa myös yksittäistapauksiin ratkaisulinjan vakiinnuttamiseksi.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 11 päivänä tammikuuta 2007

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Valto Koski /sd	Juha Rehula /kesk
jäs.	Sirpa Asko-Seljavaara /kok	Paula Risikko /kok
	Anneli Kiljunen /sd	Osmo Soininvaara /vihr
	Marjaana Koskinen /sd	Raija Vahasalo /kok
	Pehr Löf /r	Erkki Virtanen /vas
	Riikka Moilanen-Savolainen /kesk	Tuula Väättäinen /sd.
	Leena Rauhala /kd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää.